

ADD'de

Temmuz 2026

Kültür Sanat

"Atatürkçü Düşünce Hayatın İçinde"

Genel Merkez

Beşiktaş

Beykoz

Bursa

Elazığ

Eskişehir

Salihli

Sancaktepe

Mustafa Kemal Paşa Afyon'da bulunan, **Büyük Taaruz**'un kendisi tarafından başlatıldığı, sevk ve idare edildiği **Kocatepe'de**

“Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.”

K. Atatürk

2026 Temmuz “ADD'de KÜLTÜR SANAT” ETKİNLİKLERİ

*Ay içinde yapılan şube etkinliklerini
ilgili fotoğraf ve haber metni ile
medya@add.org.tr e-ileti adresine
gönderilmesi AYLIK e-bültenimizde
etkinliğin yer alması için yeterlidir.*

KAPAK GÖRSELİ

TAM HÂLİ

KUVAYİ MİLLİYE DESTANI

NÂZİM HİKMET

“...

Dağlarda tek

tek

ateşler yanıyordu

Ve yıldızlar öyle ışıltılı, öyle ferahtılar ki

şayak kalpaklı adam

nasıl ve ne zaman geleceğini bilmeden

güzel, rahat günlere inanıyordu

ve gülen bıyıklarıyla duruyordu ki mavzerinin yanında

birdenbire beş adım sağında onu gördü.

Paşalar onun arkasındaydılar.

O, saati sordu.

Paşalar: "Üç" dediler,

Sarışın bir kurda benziyordu.

Ve mavi gözleri çakmak çakmaktı.

Yürüdü uçurumun başına kadar,

eğildi, durdu.

Biraksalar

İnce, uzun bacakları üstünde yaylanarak

ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak

Kocatepe'den Afyon ovasına atlayacaktı

...”

GENEL MERKEZ BALIKESİR-ÇANAKKALE PROGRAMI

Genel Başkanımız ve GYK Üyelerimizin Balıkesir-Çanakkale Programı

Bizden Haberler, Manşet

Genel Merkezimizin 22-23-24-25 Temmuz tarihlerinde Balıkesir-Çanakkale programı gerçekleşmiştir.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

GENEL MERKEZİMİZ**ANKARA ŞUBELERİMİZ İLE BİRLİKTE ÇANKAYA BELEDİYESİ'NE DAYANIŞMA ZİYARETİ DÜZENLEDİ****Genel Merkezimiz ve Ankara Şubelerimizden Çankaya Belediyesi'ne Dayanışma Ziyareti**

Bizden Haberler, Manşet

Genel Merkezimiz ve Ankara Şubelerimiz, Çankaya Belediyesi'ne dayanışma ziyareti düzenledi.

GENEL MERKEZİMİZ

BURSA ŞUBESİ İLE BİRLİKTE “ÜNİTER ULUS DEVLET LAİK CUMHURİYET VE TAM BAĞIMSIZLIK MANİFESTOSU” YAYINLADI!

ADD Genel Merkez & Bursa Şubesi “Üniter Ulus Devlet Laik Cumhuriyet ve TAM BAĞIMSIZLIK MANİFESTOSU” Yayınladı!

Bizden Haberler, Şubelerden, Üst Manşet, Yayınlar

**ADD Genel Merkez
& Bursa Şubesi**

**“Üniter Ulus Devlet
Laik Cumhuriyet ve
TAM BAĞIMSIZLIK
MANİFESTOSU”**

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

BURSA ŞUBEMİZDEN İSMET İNÖNÜ'YE YAPILAN SAYGISIZLIĞA TEPKİ

Bursa Şubemiz Öncülüğünde İsmet İnönü'ye Yapılan Saygisizliğa DKÖ'lerden Ortak Tepki

Şubelerden

Bursa Büyükşehir Belediye Meclisi'nde yaşanan tartışmaların ardından AK Parti Grup Sözcüsü Ahmet Alperen'in, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ile eşi Mevhibe İnönü'ye yönelik ifadeleri kent gündemindeki yerini koruyor. Meclis oturumunda dile getirilen sözlerin kamuoyunda geniş yankı uyandırmasının ardından çok sayıda sivil toplum kuruluşu, Bursa Büyükşehir Belediyesi hizmet binası önünde ortak basın açıklaması düzenleyerek söz konusu açıklamalara tepki gösterdi.

Cumhuriyet değerlerine, Kurtuluş Savaşı'nın mirasına ve Lozan Barış Antlaşması'nın tarihsel önemine vurgu yapılan açıklamada, Ahmet Alperen'in kullandığı ifadelerin yalnızca İsmet İnönü'yü değil, Cumhuriyet'in kuruluş sürecini ve Milli Mücadele'nin ortak hafızasını hedef aldığı savunuldu.

Basın açıklamasına katılan sivil toplum kuruluşları, Ahmet Alperen'in kamuoyu önünde özür dilemesini, Bursa Büyükşehir Belediye Meclisi üyeliği ile AK Parti Grup Sözcülüğü görevlerinden istifa etmesini isterken, AK Parti Bursa İl Başkanlığı'nı da konu hakkında açık tavrı almaya davet etti.

Büyükşehir Belediyesi Önünde Geniş Katılımlı Basın Açıklaması

Bursa Büyükşehir Belediyesi önünde gerçekleştirilen ortak açıklamaya kentte faaliyet gösteren çok sayıda demokratik kitle örgütü, meslek kuruluşu, sendika temsilcisi ve Cumhuriyet değerlerini savunan sivil toplum kuruluşları katıldı.

Açıklamada 29 Ekim Kadınları Derneği Bursa Şubesi Başkan Yardımcısı Av. Selin Yılmaz ile Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu Bursa İl Başkanı Engin Yurdakul ortak metni kamuoyuyla paylaştı.

Basın açıklamasına ayrıca;

- Eğitim-İş Bursa Şube Başkanı Özkan Rona,
- Yeni Kuşak Köy Enstitülüler Derneği Bursa Şube Başkanı Jülide Akköprülü,
- Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD) Bursa Şube Başkanı Gürhan Akdoğan,

başta olmak üzere çok sayıda sivil toplum kuruluşunun temsilcisi destek verdi.

Katılımcılar açıklama boyunca Cumhuriyet ilkelerini vurgulayan dövizler taşıırken, zaman zaman alkışlarla konuşmalara destek verdi.

ELAZIĞ ŞUBEMİZDEN 20 TEMMUZ 1974 VURGUSU

Elazığ Şube Başkanımız Yaşar Karabulut'tan 20 Temmuz 1974 Vurgusu

Şubelerden

20 Temmuz 1974 tarihinde; Kıbrıs'ta yaşayan Türk ve Rum halklarının rahat ve huzur içinde yaşamaları için, Türkiye Cumhuriyeti'nin garantörlük hakkına dayanarak o günkü siyasi iradenin onayı ile Türk Silahlı Kuvvetlerimiz tarafından yapılan Barış Hareketinin yıl dönümüdür.

Kıbrıs Türklerinin yaşama hakları; Türkiye Cumhuriyeti'nin garantörlüğü nedeniyle garanti altındadır. Bu garantörlüğü NATO ya da Avrupa Birliği Ülkeleri ile paylaşmak, zaman içinde 1974 öncesine dönüş olur...

Muratağa, Atlılar, Sandallar...vb köylerindeki katliamların... unutulmaması gerekir. Şu anda adada iki ayrı devlet mevcuttur. Her iki halk huzur içinde yaşamaktadır.

Kıbrıs'ı Avrupa Birliği'ne alarak Avrupa Birliği toprağı saymakta ve Türk Silahlı Kuvvetlerimizi işgalci olarak nitelendirmek geçmişte yapılan zulümleri, yapılan katliamları görmemek, unutmak demektir.

1974'te yapılan Barış Hareketi Adada yaşayan Rum ve Türk Halklarına barış getirmiştir. Bunun geri dönüşü olamaz.

Bugün; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümünü bayram olarak kutluyoruz.

Sıra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin niçin kurulduğunu, meşru yaşama haklarını, tüm uluslara anlatmak, hür ve bağımsız devlet olarak tanınması için çalışmak zamanıdır.
Ne Mutlu Türk'üm Diyene.

ADD Elazığ Başkanı
Yaşar Karabulut

SALİHLİ ŞUBEMİZ **BAĞIŞÇILARI İLE DAYANIŞMA BULUŞMASI**

Salihli Şubemiz Üyeleri ve Bağışçıları İle Dayanışma Buluşması Düzenledi

Şubelerden

BEYKOZ VE BEŞİKTAŞ ŞUBELERİMİZDEN MONTRÖ'NÜN 90. YILINDA KURULMASI PLANLANAN NATO ÜSSÜNE KARŞI EYLEM

Beykoz ve Beşiktaş Şubelerimiz Montrö'nün 90. Yılında: 'Ne Kanal İstanbul ne NATO üssü'

Şubelerden

Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin 90. yılında Paşabahçe İskelesi'nde buluşan Beykoz ve Beşiktaş Şubelerimizin üyeleri, "Boğazlar bizimdir" mesajı verdi. Kanal İstanbul'a ve Anadolu Kavağı'nda kurulmasının planlandığını öne sürdükleri NATO üssüne karşı çıkan dernek temsilcileri, "Montrö'ye sahip çıkmak Cumhuriyete sahip çıkmaktır" dedi.

TÜM AYRINTILAR İÇİN
www.add.org.tr

ESKİŞEHİR ŞUBEMİZ “LOZAN BAYRAMI” BASIN AÇIKLAMASI DÜZENLENDİ

Eskişehir Şubemiz Öncülüğünde “Lozan Bayramı” Basın Açıklaması Düzenlendi

Şubelerden

SANCAKTEPE ŞUBEMİZ ESKİŞEHİR'E KÜLTÜR GEZİSİ DÜZENLEDİ

Sancaktepe Şubemiz Eskişehir'e Kültür Gezisi Düzenledi

Şubelerden

Sancaktepe Şubemizin Eskişehir'e düzenlediği kültür gezisi ile ilgili açıklaması şöyle:

Cumhuriyet'in çağdaş yüzü Eskişehir'de tarih, kültür ve dayanışma dolu güzel bir günü birlikte yaşadık.

Odunpazarı'nın tarihi sokaklarından, müzelerine ve kentin örnek şehircilik anlayışına uzanan gezimizde, Cumhuriyet'imizin değerlerini hep birlikte paylaşmanın mutluluğunu yaşadık.

Katılan tüm üyelerimize ve dostlarımıza teşekkür ediyor, Atatürk ilke ve devrimlerinin ışığında kültür gezilerimize devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyoruz.

KÜLTÜR NEDEN İLERLEMİZ İÇİN EN GÜÇLÜ KALDIRAÇ OLABİLİR?

BEATRİCE ERKERS

Aslında var olmayan bir teknolojiye milyarlarca dolar harcanıyor. Hükümetler bunun için düzenlemeler hazırlıyor. Üniversiteler araştırma önceliklerini bu teknoloji etrafında yeniden düzenliyor. Düşünce kuruluşları bu konuda yuvarlak masa toplantıları düzenliyor.

Bu teknolojinin -yapay genel zeka (AGI)- ne zaman, hatta gelip gelmeyeceğini kimse kesin olarak söyleyemez. Ancak bu fikir şimdiden bütçeleri, kariyerleri ve politikaları şekillendiriyor. AGI'nin hikâyesi teknoloji için bir altyapı görevi görerek, onu hayata geçirmek için gereken sistem ve yapılara ilham veriyor.

Bu bir istisna değil. Çelik ve silikondaki ilerleme, uzun zamandır hayal gücündeki ilerlemeden önce gelmiştir. Jules Verne'in romanları, okuyucuları denizaltılara ve uzay yolculuğuna hazırlamıştı. Star Trek'in iletişim cihazı, mühendislere cep telefonunu yaratmaları için ilham vermişti. Douglas Engelbart'ın ünlü "Tüm Demoların Anası" adlı eseri, çoğu insan bilgisayara dokunmadan önce bir fare ve hipermetin göstermişti; bir nesil araştırmacı, az önce gördüklerini inşa etmeye kararlı bir şekilde konuşmasından ayrılmıştı.

Foresight Enstitüsü'nün Varoluşsal Umut podcast'inde aynı hikâyenin birçok versiyonunu duydum. Birisi gençken Douglas Hofstadter'ı okuyup zekâ hakkında ciddi ciddi düşünmeye başlıyor. Bir başkası Richard Feynman'ı keşfediyor ve merakın başlı başına bir meslek olabileceğini fark ediyor. Bir diğeri Eric Drexler ile karşılaşılıyor ve teknolojiyi dünyayı şekillendiren bir şey olarak hayal etmeye başlıyor. Her versiyon farklı olsa da hepsi aynı örüntüyü izliyor: Bir hikâye merakı bağlılığa dönüştürüyor.

Altyapı denince genellikle köprüler, uydular ve fiber optik kablolar aklımıza gelir. Ancak çelik ve betonun altında daha az somut ama bir o kadar da güçlü bir şey yatar: kültür; bazı gelecekleri absürt, bazılarını kaçınılmaz, bazılarını ise inşa etmeye değer kılan hikâyeler ve semboller.

Kültür ilerlemeyi başlatır

İlerleme birden fazla katmana dayanır. En üstte sert altyapı bulunur: köprüler, laboratuvarlar, elektrik şebekeleri ve roketler. Onun altında ise yumuşak altyapı bulunur: donanımı kullanışlı kılan yasalar, kurumlar ve sistemler. Her ikisinin de altında ise üçüncü bir katman bulunur: görünmez altyapı. Kültür. Hangi geleceklerin makul ve peşinden koşulmaya değer olduğunu belirleyen hikâyeler, anlatılar ve memler.

Bu katman, geride planlar veya mevzuat bırakmadığı için gözden kaçırılması kolaydır. Ancak tarih, önemini göstermektedir. Aydınlanma Çağı bir mühendislik projesi değil, kültürel bir değişimdi. Kahvehanelerde ve broşürlerde merak ve akıl, kamusal erdemler haline geldi. Bu değişim, modern bilim ve Sanayi Devrimi'nin koşullarını yarattı. Makineler atölyelerde üretildi, ancak makinelerin insanlık durumunu değiştirebileceği fikri önce kültürde inşa edildi.

İlerleme çalışmaları, bir araştırma gündemi olduğu kadar kültürel bir hareket olarak da görülebilir. "İlerlemeyi" incelenek, ölçülecek ve bilinçli olarak takip edilecek bir şey olarak yeniden çerçevelendirerek yeni bir entelektüel alan açmıştır. Ortaya attığı sorular - Geçmişte ilerleme neden hızlandı? Neden yavaşladı? Nasıl yeniden canlandırılabilir? - analitik olduğu kadar kültürel kışkırtmalardır. İnsanların gelecek hakkındaki düşüncelerini değiştirir ve bu değişim de neyin finanse edileceğini, hangi politikaların tartışılacağını ve parlak gençlerin hangi kariyerleri seçeceğini şekillendirir.

Yolları sert altyapı inşa eder. Yumuşak altyapı ise yol kurallarını belirler. Kültür, hangi yerlerin ziyaret edilmeye değer olduğuna karar verir.

Kurgudan gerçeğe

Bilim insanı Michael Nielsen, kültürün ilerlemeyi nasıl şekillendirdiğini anlamamız için bize faydalı bir terim verdi: hiper-varlık. Bunu, "hayal edilen, varsayımsal bir gelecek nesnesi veya nesne sınıfı" olarak tanımlıyor; (belki de) gerçeğe dönüşmeden önce kolektif bilinçte var olan bir şey. Günümüzün hiper-varlıkları arasında Yapay Zeka (YZ), uzay asansörleri, Mars yerleşimleri, Tekillik ve evrensel kuantum bilgisayarları yer alıyor. Geçmişteki örnekler arasında internet, denizaltılar ve cep telefonları gibi şeyler olabilir; bunlar gerçek nesnelere dönüşmeden önce kültürel fikirler olarak ortaya çıktılar.

Bazı hiper-varlıklar hâlâ hayalden gerçeğe geçiş sürecinde. Yazar William Gibson, 1984 yılında ilk romanı Neuromancer'da "siberuzay" terimini ortaya attı. O dönemde, araştırma laboratuvarları dışında neredeyse hiç kimse bilgisayar ağı kullanmamıştı. Ancak Gibson'ın imgeleri -bilgisayar korsanları, ağlar ve sanal dünyalar- kültürel bir sözlük oluşturuyordu. Politika yapımcılar ve mühendisler interneti boş bir sayfa olarak görmediler. Onlar, gizlilik, tekel gücü ve çevrimiçi kimlik hakkındaki tartışmaları şekillendirmeye devam eden siberuzay bakış açısıyla onunla tanıştılar.

Solarpunk hareketi, hiper-varlıklarla doludur: tamamen yenilenebilir enerjiyle çalışan mahalleler, yeşilliklerle iç içe geçmiş şehirler, ekolojik dengeye hizmet eden teknoloji. Tasarımcılar, mimarlar ve topluluk projeleri şimdiden ondan ilham alıyor. Tıpkı kendisinden önceki siberpunk gibi, solarpunk da hiper-varlıktan gerçeğe dönüşebilir. Sürdürülebilir gelecekleri sezgisel hissettiren kültürel bir çerçeve sunar.

Hiper-varlıklar insan potansiyelini büyütebilirler, ancak aynı kolaylıkla ataleti de büyütebilirler.

Ulusal projeler hiper-varlıklar olarak da başlayabilir. Apollo programı roketlerle başlamadı. Bir hikâyeyle başladı. Başkan Kennedy'nin "Ay'a gitmeyi seçiyoruz" sözü, uzay araştırmalarını kültürel bir bağlılığa dönüştürdü. Bu hikâye Apollo'dan daha uzun süre varlığını sürdürdü ve mühendisleri, yatırımcıları ve hükümetleri bilinmeyen derinliklerine inmek için harekete geçiren daha geniş bir "uzay araştırması" hiper-varlığına dönüştü.

Yeşil Devrim de aynı örüntüyü gösteriyor. II. Dünya Savaşı'ndan sonra açlık küresel bir meydan okuma, "dünyayı doyurmak" ise ahlaki bir zorunluluk olarak görüldü; insanlık, kimsenin aç yatmadığı bir gelecek hayal etmeye başladı. Bu anlatı, bilim insanlarını, hayırseverleri ve hükümetleri, yüz milyonlarca hayat kurtaran gelişmiş ürün ve sulama sistemlerini hayata geçirmek için harekete geçirdi. Tohumlar ve kanallar önemliydi. Onlara ilham veren hikâye de öyle.

Ancak hiper-varlıklar her zaman iyi huylu değildir. Hayal dünyasından gerçek dünyaya geçtiklerinde, öngörülemeyen özellikler kazanabilir veya katlaşıp zamana ayak uyduramaz hale gelebilirler. Bir zamanlar bilgi yaymada çığır açan modern eğitim sistemi, artık değişen dünyanın ihtiyaçlarının gerisinde kaldığı için sık sık eleştiriliyor. Bir zamanlar koordinasyonda kültürel ilerlemeler kaydeden bürokrasiler, zamanla engellere dönüşebilir. Hiper-varlıklar insan potansiyelini büyütebilir, ancak aynı kolaylıkla ataleti de büyütebilirler.

Ve bugün, AGI belki de en güçlü hiper-varlıktır. Henüz var olmasa da, AGI'nin hikâyesi şimdiden bütçeleri, düzenlemeleri, araştırma gündemlerini ve binlerce kişinin kariyerini şekillendiriyor. Belki de hiç var olmayacak, ancak şimdilik fikrin kendisi kültürel bir altyapı görevi görüyor ve toplum genelinde çabaları örgütüyor.

Memlerin gücü

Eğer hiper-varlıklar kültürün ağır toplarıysa, memler de onun hızlı vuruşlarıdır.

Hiper-varlıklar, oluşması onlarca yıl sürecek derin, yavaş hareket eden yapılar, memler daha hafif ve hızlı kültür paketleridir: paylaşılacak ve uyarlanacak üzere tasarlanmış bir ifade, bir imge, bir fikir. Richard Dawkins, bu terimi 1976'da küçük bir kültürel aktarım birimini tanımlamak için ortaya attı. O zamandan beri, çevrimiçi şakalardan siyasi sloganlara kadar her şeyi ifade eder hale geldi.

Çoğu mem hızla tükenir, ancak bazıları güçlü olduğunu kanıtlar. Birkaç karmaşık fikirleri o kadar basit ve bulaşıcı biçimlere sıkıştırır ki, insanların nasıl düşündüğünü ve hareket ettiğini büyük ölçekte şekillendirir.

Memler sadece önemsiz dikkat dağıtıcı şeyler değildir.

"Hızlı hareket et ve her şeyi kır", Facebook'ta bir iç slogan olarak ortaya çıktı. Birkaç yıl içinde Silikon Vadisi'ne yayılarak, tüm girişimcilik ruhunun kısaltması haline geldi: hızlı deney yap, kuralları daha az önemse ve yıkıcılığı bir erdem olarak gör. Beş kelime, bir sektörün tavrını değiştirdi.

"Eğriyi düzleştirmek" halk sağlığı için de aynı şekilde işe yaradı. COVID-19 pandemisinin başlangıcında, karmaşık epidemiyolojik modeller bu konuda başarılı olmakta zorlanıyordu. Ardından, iki eğriden oluşan basit bir diyagram ve bir ifade internette hızla yayıldı. Haftalar içinde milyonlarca insanın maskeler, aşılar ve karantinalar hakkındaki düşüncelerini değiştirdi.

Memler sıradan dikkat dağıtıcı unsurlar değildir. En güçlüleri, minyatür bir kültürel altyapı görevi görür: kamusal davranışları değiştirebilen, tüm sektörlerin tonunu belirleyebilen veya uzak gelecekte acil hissettirebilen hızlandırıcılar. Hiper-varlıklar kültürel yaşamın temelleriyse, memler de neredeyse bir gecede yönünü değiştirebilen kıvılcımlardır.

Hikayeler ilerlemeyi bıraktığında

Ancak kıvılcımlar her zaman istediğiniz yangını başlatmaz. Memleri güçlü kılan hız, onları aynı zamanda değişken kılar. Memler için geçerli olan şey, kültür için de geçerlidir: Toplumu her zaman ileriye taşımazlar.

Desen basit. Kültür büyütür, ancak bunu ayırım gözetmeksizin yapar; korkuyu umut kadar kolay, güvensizliği güven kadar kolay ve katılığı esneklik kadar kolay büyütebilir. Kültür bazen yeniliği engeller. Genetiği değiştirilmiş ürünler daha yüksek verim ve daha az pestisit kullanımı vaat ediyordu, ancak "Frankenfoods" hikayeleriyle şekillenen toplumsal korku, GDO'ların açlığı azaltıp sağlığı iyileştirebileceği yerler de dahil olmak üzere dünyanın birçok yerinde benimsenmeyi yavaşlattı.

Nükleer enerji de benzer bir hikaye anlatıyor. İstatistiksel olarak, sahip olduğumuz en güvenli ve en temiz enerji kaynaklarından biri. Ancak Çernobil ve Çin Sendromu'nun kültürel gölgesi altında kalmış durumda. Bazı ülkelerde bu anlatılar verilerden daha önemlidir.

Kültür, teknolojileri ileriye taşısa bile, beklenmedik yükler de yükleyebilir. Siberpunk türü bize "siber uzay" kelimesini verdi, ama aynı zamanda internet politikasını hâlâ şekillendiren bir paranoya ve distopya merceği de sundu. "Hızlı hareket et ve bir şeyleri kır" bir nesil girişimciye enerji verdi, ancak aynı zamanda toplumun hâlâ bedelini ödeyebileceği bir tür dikkatsizliği de normalleştirdi.

NOT: Mem (İngilizce telaffuzuyla mim veya Türkçe okunuşuyla mem), bir kültürde kişiden kişiye taklit, iletişim veya öğrenme yoluyla yayılan fikir, davranış, melodi ya da kültürel aktarım birimidir.

Kültür bir altyapıdır, evet, ama köprülerden ziyade hava koşullarına benzer bir altyapıdır: büyük ölçüde öngörülemez ve bazen yıkıcıdır. Ve bu değişkenlik, kültürün tonunun önemli olmasının nedenidir. Kontrol altına alınmadığında, korku ve alaycılık boşluğu doldurur. Kültürü yapıcı amaçlara yönlendirmek için daha güçlü bir şeye ihtiyacımız var: umut.

Umut, iyimserlik değil

Aydınlanma Çağı, Apollo programı ve hatta günümüzün yapay zeka tartışmaları, ilerlemenin yalnızca teknoloji ve kurumlara değil, aynı zamanda geleceğe dair hislerimize de bağlı olduğunu gösteriyor. Rehavete mi kapılıyor, korkuya mı kapılıyor, yoksa umutlu muyuz?

İyimserlik, her ne olursa olsun işlerin yoluna gireceğini varsayar. Bu iyimser bir bakış açısidir, ancak pasiftir. İlerleme garantiliyse, bunun için mücadele etmenin pek bir anlamı yoktur. Korku motive edici olabilir, ancak çoğunlukla savunma eylemlerini harekete geçirme eğilimindedir. Nükleer imha hikâyesi, silah kontrol anlaşmalarına ve nükleer sığınaklara yol açtı. Yapay zekanın distopik vizyonları, güvenlik araştırmalarını ve düzenlemelerini besler. Bunlar gereklidir, ancak bunlar olasılıklara yatırım değil, tehditlere verilen yanıtlardır.

Umut, iyimserliğin pasif olduğu yerde aktiftir. Umut, risk ve belirsizliği kabul eder. Zorluklara karşı duyarsız değildir, ancak bunların üstesinden gelinebileceğine inanır. Umut, iyi sonuçların kendiliğinden gelmesini beklemeyi, uğruna mücadele etmeye değer bir şey olarak çerçeveler.

Tarih umut dolu altyapının gücünü gösteriyor.

İlerleme hareketindeki düşünürler bu ayrımla boğuştu. Örneğin, Roots of Progress Enstitüsü'nün kurucusu Jason Crawford, "kayıtlı iyimserlik" ile "pragmatik iyimserlik" veya "radikal iyimserlik" gibi daha yapıcı yaklaşımları karşılaştırdı. Kayıtsız iyimserlik, ilerlemenin otomatik olarak gerçekleşeceğini varsayar. Pragmatik iyimserlik ise bunun mümkün olduğunu, ancak bunun için çabalarsak gerçekleşebileceğini savunur. Bu terimler faydalıdır çünkü bize umudun geleceğin parlak olacağını varsaymakla ilgili olmadığını, onu parlak kılmaya karar vermekle ilgili olduğunu hatırlatır.

Tarih, bu umut dolu altyapının gücünü gösteriyor. Aydınlanma saf değildi. Düşünürleri cehaletin ve savaşın gayet farkındaydılar, ancak yine de akıl ve deneye olan umudu beslediler. Bu duruş, merakı kalıcı bir ilerleme itici gücüne dönüştüren bilim topluluklarını, üniversiteleri ve gazeteleri inşa etti.

Apollo programı bu noktayı daha da iyi açıklıyor. Kennedy, Rice Üniversitesi'nde ayağa kalkıp "Ay'a gitmeyi seçiyoruz" dediğinde, bu bir başarı garantisi değildi. Riskler muazzamdı ve başarısızlık da canlı bir olasılıktı. Soğuk Savaş rekabeti büyük bir tehdit oluştursa da, bu karar yalnızca korkudan kaynaklanmıyordu. Konuşma, uzay yolculuğunu umut verici bir insan projesi olarak çerçeveledi; yapmaya değer, hatta maliyetini ve tehlikesini haklı çıkaracak kadar ilham verici bir proje. Bu umut verici çerçeve, roketleri mümkün kılan kültürel ivmeyi yarattı.

Kendi çalışmalarımda, olumlu gelecekler hayal etmeleri istendiğinde insanların ne kadar şaşkın göründüklerini fark ettim. Pandemiler, iklim çöküşü, kontrolden çıkan yapay zeka gibi felaketleri kolayca sıralayabilirler, ancak umut verici senaryolar için baskı yapıldığında tereddüt ederler. Bu tereddüt çok şey anlatıyor. Ana akım kültürün bize yapıcı hayal gücü için ne kadar az destek sağladığını gösteriyor.

İnsanlar geleceğe anlam katmak için kültürel referanslara başvurduklarında, en yakın olanlar neredeyse her zaman kasvetli olur.

Ana akım kültürde, umut dolu gelecekler, film, televizyon ve yayın platformlarını dolduran distopyalar kadar nadiren yayınlanır - Black Mirror , Açlık Oyunları , Yukarı Bakma. Buna karşılık, yarının daha parlak vizyonları, Kim Stanley Robinson'ın iklim kurgularında, Eric Drexler'in Pareidotopia'sında ve Iain M. Banks'ın Kültür serisinde yer alarak niş bir yer tutar.

Bu umut dolu vizyonlar mevcut olsa da, raflarda baskın bir yer tutmuyorlar ve bu dengesizlik önemli. Bu, insanların geleceği anlamlandırmak için kültürel referanslara başvurdıklarında, en yakındakilerin neredeyse her zaman kasvetli olduğu anlamına geliyor.

AGI tartışması, bu ayrımın neden şu anda önemli olduğunu gösteriyor. Tamamen distopik bir çerçeve, faydalara hazırlık yapmadan araştırmaları kilitleyebilir. Tamamen ütopyik bir çerçeve ise pervasızlığa davetiye çıkarır. Umutlu bir çerçeve ise AGI'yi güçlü ama yönlendirilebilir bir şey olarak görür ve yönetim, yatırım ve inovasyonu uyumlu hale getirebilir.

Kültüre yatırım yapmak

Daha önce, ilerlemenin üç katmana dayandığını söylemiştim: laboratuvarlar ve elektrik şebekeleri gibi somut altyapı; yasalar ve kurumlar gibi yumuşak altyapı; ve kültür biçimindeki görünmez altyapı. Ekonomik altyapı bu katmanları birbirine bağlar. Kültürel tohumları görünmez katmandan görünür katmanlara taşıyan köprüdür. Ekonomik altyapı olmadan, hikâyeler ve semboller yalnızca vizyon olarak kalma riski taşır. Bununla birlikte, teknolojilere, politikalara ve kurumlara dönüşebilirler.

Finansman asla sadece finansal değildir. Kültürel dir. Girişim sermayedarları girişimlere milyarlarca dolar akıttıklarında bir mesaj verirler: Bu alan inşa edilmeye değer. 1990'ların dot-com patlaması sadece teknolojiyle ilgili değildi. "Kurucu" olmayı bir kariyer olarak normalleştiren kültürel bir andı. Bugün, AGI etrafındaki fon artışı, genç nesillere bunun da bir sınır olduğunu gösteriyor.

Hayırseverlik ve kamu fonları, ihmal edilmiş alanlarda aynı rolü oynayabilir. Uzun ömürlülük, uzay veya iklim çalışmalarına yapılan yatırımlar sadece bilimi ilerletmekle kalmaz, aynı zamanda bunların değerli uğraşlar olduğu fikrini de meşrulaştırır. Bu anlamda para, maddi destek kadar kültürel bir yapı taşıdır.

Oluşturduğumuz kültürel zeminin büyük bir kısmı distopyaların egemenliğinde ve bu dengesizlik kendiliğinden düzelmeyecek.

Aynı şey sanat ve eğlence için de geçerlidir. Popüler kültür, kolektif hayal gücünü genellikle resmi belgelerden veya politika notlarından daha etkili bir şekilde şekillendirir. Filmler, TV dizileri, video oyunları ve hatta müzik bize nasıl bir gelecek beklememiz gerektiğini söyler. Şu anda, bu gelecekler çoğunlukla distopiktir. Umutlu bir kültürün mücadele şansına sahip olmasını istiyorsak, olumlu gelecekleri tasvir eden sanat eserlerini sipariş etmek ve desteklemek, laboratuvarlara fon sağlamak kadar önemli olabilir.

Bu, somut bir adım öneriyor: Kültürü, tıpkı laboratuvarlara veya yasalara davrandığımız gibi, ilerleme portföyünün bir kalemi olarak ele alalım. Bu, hikâyeler sipariş etmek, prototipleri finanse etmek, memleri test etmek ve ölçeklenebilir kültürel deneyleri desteklemek anlamına gelir. Kültür bir altyapıysa, hayal gücünü gerçeğe dönüştüren köprü olarak ekonomik altyapıyı kullanarak, bunun için bütçe ayırmalıyız.

Yapay Zeka (AGI) diye bir şey olmayabilir, ancak AGI'nin hikayesi şimdiden milyarlarca doları harekete geçirdi. Bu da kültürün, bir teknoloji ortaya çıkmadan önce nasıl temel attığını gösteriyor.

Sorun şu ki, kurduğumuz kültürel zeminin büyük kısmı distopyaların egemenliğinde ve bu dengesizlik kendiliğinden düzelmeyecek. Sadece kurumlar ve fon sağlayıcıların değil, hepimizin bilinçli bir şekilde çalışması gerekiyor. Kültür sadece konferanslarda veya yönetim kurulu odalarında yaratılmaz. Anlattığımız hikâyelerde, paylaştığımız sanatta ve paylaştığımız memlerde şekillenir. Herkes katılır.

Ekonomik altyapı, kültürü dünyaya taşıyan köprüdür: görünmez sembollerden yumuşak kurumlara, ardından da sert teknolojilere. Kültür öngörülemez, iki ucu keskin ve görmezden gelinemeyecek kadar önemlidir. İlerlemenin devam etmesini istiyorsak, korku kültürümüzü umut vizyonlarıyla dengelemeli ve ardından bu vizyonları gerçeğe dönüşmeleri için ihtiyaç duydukları kaynaklarla desteklemeliyiz.

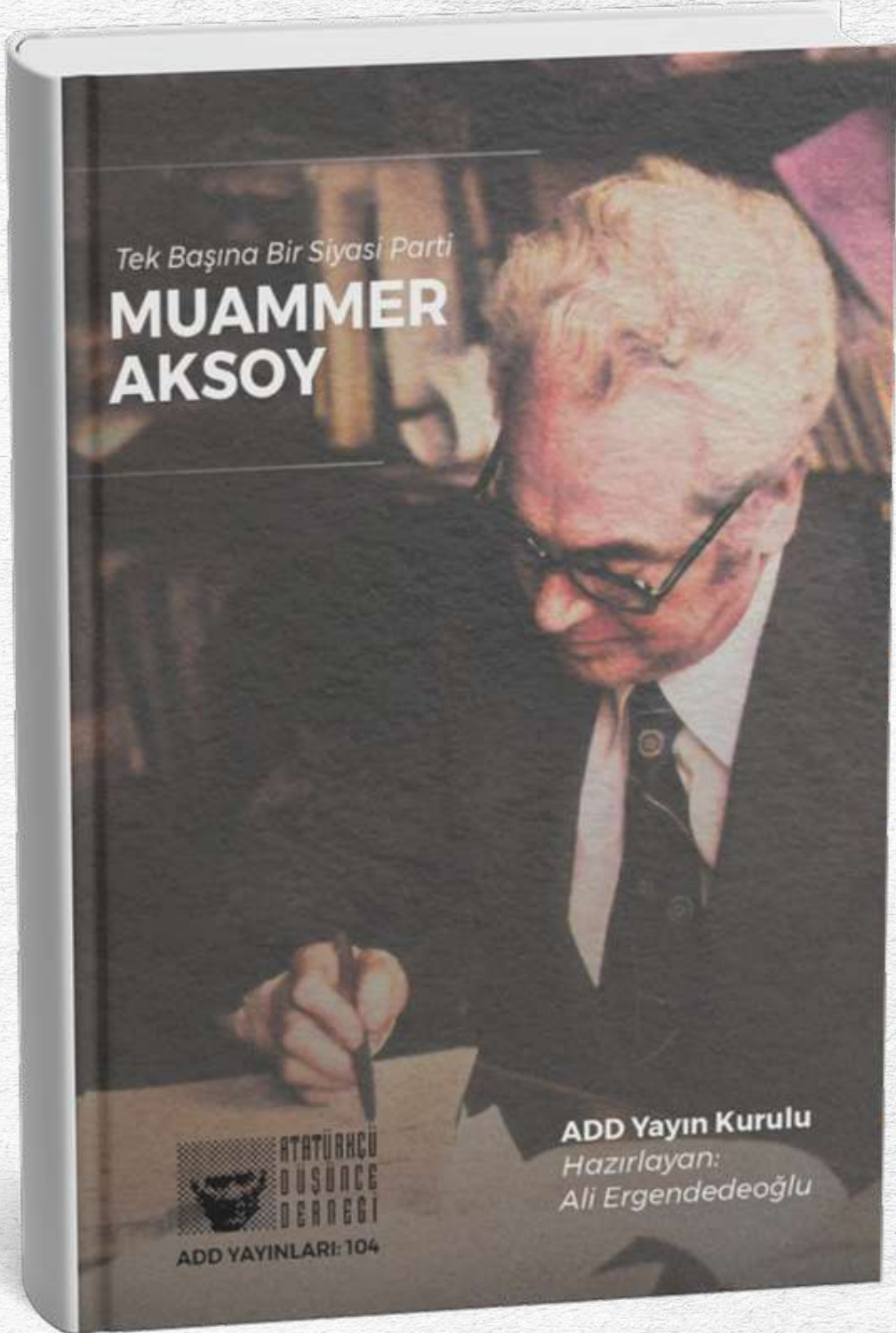

Youtube Kanalımız
güncellenmiř ve

ADD TV
yayın yaşamına
başlamıştır!

Abone olmayı
unutmayın!

ADD YAYINLARI 104

Kitaba ulaşmak için tıklayınız:
www.add.org.tr

ADD YAYINLARI 103

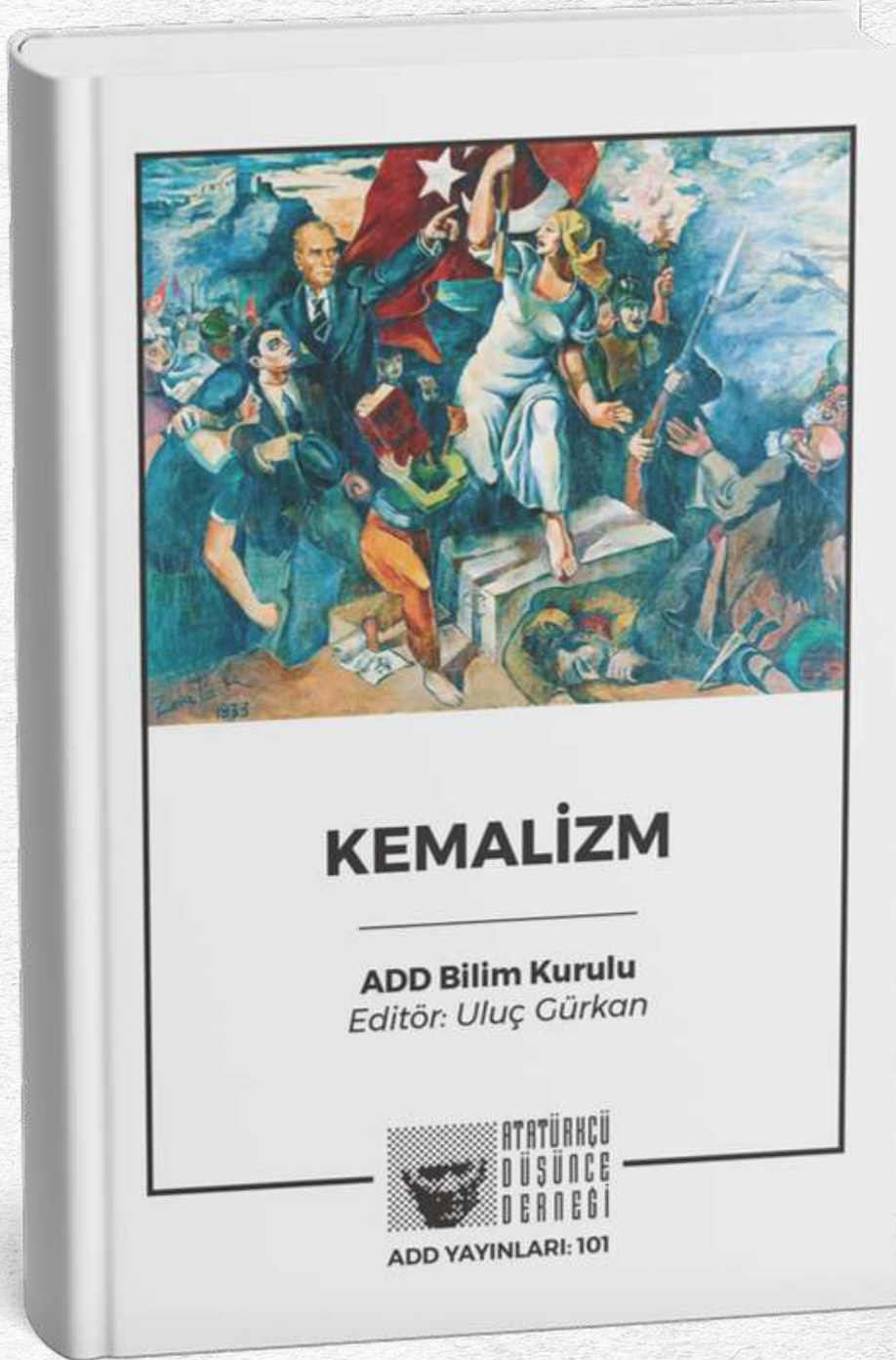
Kitaba ulaşmak için tıklayınız:
www.add.org.tr

ADD YAYINLARI 102

Kitabı edinmek için tıklayınız:
www.addmagaza.com

ADD YAYINLARI 101

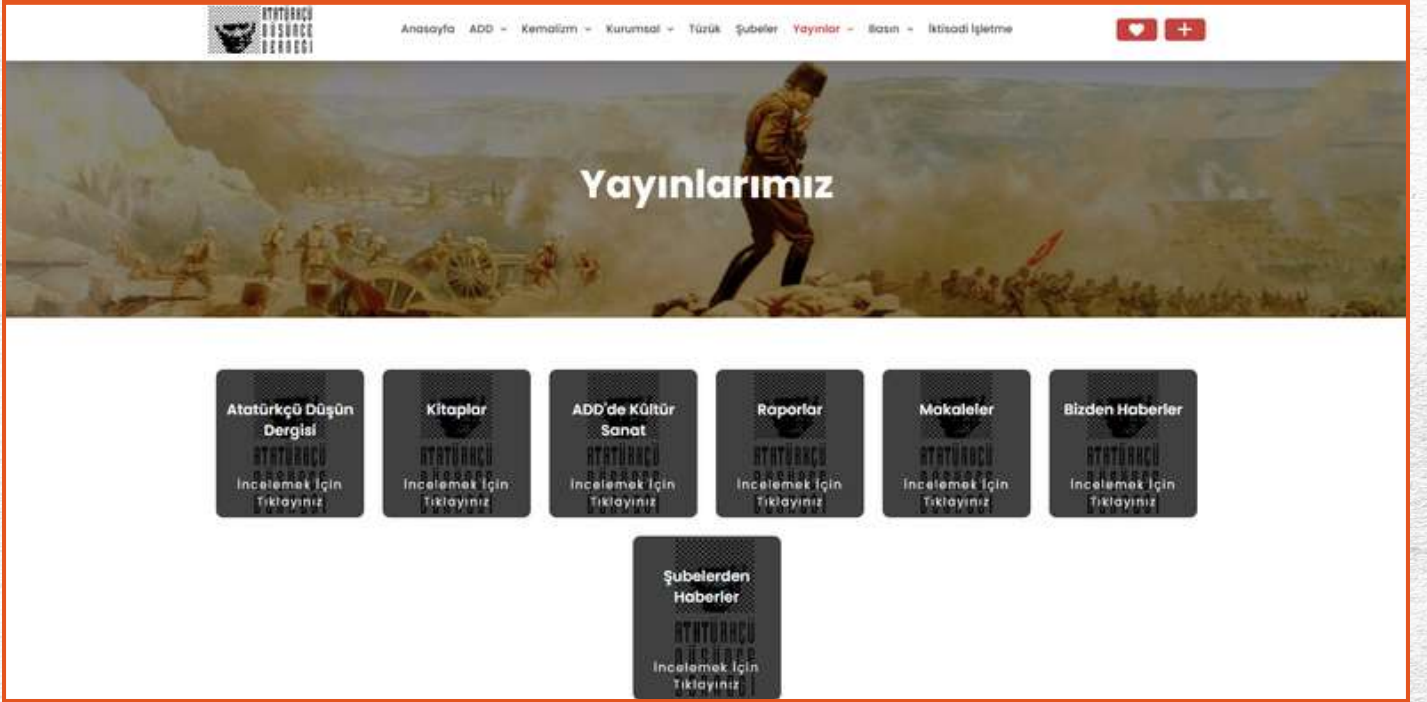
Kitaba ulaşmak için tıklayınız:
www.add.org.tr

"Atatürkçü Düşün"
dergisinin
164. sayısını
okumak için
tıklayınız!

2025 YAYINLARIMIZ

Tüm ayrıntılar internet sitemzide
www.add.org.tr

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZI

Takip etmeyi, beğenmeyi ve paylaşmayı unutmayınız!

Atatürkçü Düşünce Derneği

@add_genelmerkezi

@add_genelmerkez

♫ TikTok

@add_genelmerkez

